

Iz seje delavskega sveta DO

Dobili smo novega v.d. generalnega direktorja Jakoba Andoljška.

V ponedeljek, 20. 3. 1990, je bila razširjena seja delavskega sveta DO. Seja je bila namenjena izjemno težki Novolesovi ekonomski situaciji, zato so bili povabljeni tudi predstavniki zunanjih institucij, ki kakorkoli vitalno vplivajo na Novolesov razvoj: tov. Borsan Ljubljanska banka, tov. Zupan IS SOB Novo mesto, tov. Bilbija pravobranilka samoupravljanja, tov. Knez IS RS, tov. Kastelic Slovenijales in tov. Šali SOB. Na seji so se delegati seznanili z rezultati gospodarjenja v preteklem letu in z izredno neugodnimi pogoji gospodarjenja v letošnjem letu. Neuspeh referendumu je še dodatno zapletel že tako in tako zapleteno Novolesovo situacijo s tem, da je povzročil še krizo vodenja. Ker je vsled neuspelega referendumu dosedanji generalni direktor Vili Pavlič odstopil, je bilo treba nastali interregnum čimprej preseči in predvsem hitro in učinkovito konsolidirati vodstvo. Delavski svet je na svoji seji, dne 3. 3. 1990, zadolžil strokovne službe in generalnega direktorja, da pripra-

vijo predlog kandidata za novega v.d. generalnega direktorja Novolesa. Po opravljenih razgovorih v občini, republiki in Novolesu je bilo oblikovano stališče, da je potrebno najti zamenjavo za generalnega direktorja znotraj Novolesa. Kot najprimernejši kandidat je bil spoznan tov. Jakob Andoljšek, ki je tudi pristal na imenovanje. Po razpravi, v katero so se vključili predstavniki tozdov, predstavniki zunanjih institucij in predstavnik sindikata lesnega dela Novolesa, je bil DS DO posredovan predlog za imenovanje tov. Jakoba Andoljška za v.d. generalnega direktorja DO Novoles, ta predlog je DS DO z 20 glasovi za in z dvema vzdržanima glasoma potrdil.

Tov. Andoljšek je v kratkih obrisih predstavil svoj program in pogled v prihodnost. Glede na to, da tov. Andoljšek prevzema krmilo Novolesa v izjemno težkih gospodarskih razmerah, mu vsi želimo srečno roko pri bodočem vodenju Novolesa!

Jakob Andoljšek,

v.d. generalnega direktorja

Tov. Andoljšek se je rodil pred 40 leti v Novem mestu. Po izobrazbi je diplomirani ekonomist Mariborske univerze. V 21-letni delovni dobi je opravljal vrsto odgovornih funkcij: vodnje izgradnje investicijskih objektov, sedem let je vodil jugoslovanski pogon v tujini, nazadnje se je sedem let ukvarjal z razvojem marketinga. V tem obdobju je opravil tudi specializacijo iz marketinga na akademiji v Münchnu. Številni Novolesovci ga že poznajo, saj je domačin, po službeni poti in preko aktivnega vključevanja v dolensko gospodarstvo se je pogosto srečeval z Novolesom in ga torej razmeroma dobro pozna. V Novoles je prišel pred šestimi meseci v sklopu sanacije Finale, s tem se je že v začetku spoznal z najtežjimi problemi Novolesa. Iz kratkega življenjepisa lahko razberemo, da smo dobili za Novolesovo krmilo izredno vitalnega človeka z bogatimi delovnimi izkušnjami.

Tov. Andoljšek je nastopil funkcijo v.d. generalnega direktorja Novolesa v zelo neprijetnih gospodarskih razmerah tako znotraj Novolesa kot tudi v njegovem okolju v širši družbi. Zato smo ga naprosili, da nam v kratkih obrisih oriše svojo vizijo Novolesa v prihodnosti.

»Opazil sem, da v Novolesu kljub krizi še vedno obstaja zdravo jedro. Ljudje ne nasprotujejo revitalizaciji, četudi za ceno večjih pretresov, torej tudi, če bo treba čakati mesec ali dva

na domu. Naj citiram priznanega ameriškega strokovnjaka – ekonomista, ki pravi, da pravi KAPITAL prihaja v podjetje zjutraj in odide domov šele zvečer. Izhod vidim torej v teh ustvarjalnih sposobnostih vsakega posameznika in sicer na dva načina: prvi je v hitrem prodoru novih programov, ki so že v hiši, vendar šele na papirjih in drugič v postavitvi take organizacije, ki bo omogočala sproščanje ustvarjalnih idej in delavnost pretežno zdravega kolektiva. Sami podatki sicer kažejo, da je Novoles v težki situaciji, vendar je treba vzroke racionalno iskati tako znotraj Novolesa, kot tudi in predvsem izven Novolesa. Na gospodarjenje Novolesa namreč izrazito vplivajo turbulence v jugoslovanskem gospodarstvu in politiki. Zato je sedaj zelo pomembno najti jezik sporazumevanja med kolektivom Novolesa in njegovimi programi ter z njegovim gospodarskim in političnim okoljem. Novoles namreč ni nikakršno zaprto občinsko, rekel bi provincialno podjetje, zavedati se moramo, da Novoles deluje v štirih občinah, v dveh republikah in predvsem da je že dolga leta mednarodno podjetje, ki je zastopano dobesedno na vseh kontinentih. Najbrž ne bom trdil preveč, če rečem, da to podjetje preprosto ne more nenedoma izginiti. Zato ga je treba konsolidirati, predvsem na tujih trgih in tudi na jugoslovanskem še nedefiniranem trgu.«

A. Štrbenc

Obisk predstavnika Mednarodne banke za obnovo in razvoj

V četrtek in petek (22. in 23. 3.) se je mudil pri nas gospod C. E. WOODRUFF iz Mednarodne banke za obnovo in razvoj. K nam ga je napolil Zvezni sekretariat za energetiko in industrijo, namen obiska pa je bil, da se navedena institucija поблиže spozna, kako jugoslovanska podjetja reagirajo na sedanje reforme in na kakšen način bi lahko mednarodna banka za razvoj pomagala na srednjeročnih in dolgoročnih projektih. Gospod WOODRUFF je sicer član skupine 12 raziskovalcev, ki jih je banka poslala v Jugoslavijo, da razišče možnosti sodelovanja; razdeljeni so na posamezne branžne skupine in sicer za kemično industrijo, za predelavo nafte, za strojno industrijo in za lesno industrijo. Ob tej priliki smo naprosili g. WOODRUFFA za kratek pogovor – odmeril nam je natančno 10 minut – da bi na ta način izvedeli kaj več o njegovem poslanstvu.

Na prvo vprašanje »Kakšni so vaši vtisi o podjetjih, ki ste jih že obiskali?« je odgovoril:

»Moji prvi vtisi so razmeroma dobri. Opazil sem, da so za mnoga podjetja sedaj težki časi, da pa so poslovodstva teh podjetij dobro prepoznala in definirala probleme in vedo, kaj je treba storiti, da bi postali učinkovitejši. Tako dajejo vtis, da se zelo resno lotevajo lastnih projektov prestrukturiranja.«

Nadalje smo mu postavili še vprašanje, kaj bi nam on svetoval, da bi postali učinkovitejši. Odgovoril je: »Za tak pogovor je še prezgodaj. Bolje se moram informirati o vaših podjetjih, jih bolje spoznati, šele nato vam lahko kaj svetujem.« Seveda nas je še posebej zanimalo, kakšne možnosti ima Novoles v tržni ekonomiji. G. WOODRUFF je bil optimist, rekel je: »Novoles je že do sedaj izvažal lep del proizvodnje in se je torej že spoznal s tržnim gospodarstvom. V Novolesu ste že spoznali, da morate postati učinkovitejši, če hočete ostati na zunanem trgu. V tem trenutku že izvajate ukrepe, ki bodo zagotovili večjo

učinkovitost. Prehod bo pa težak za vsa podjetja, ki niso izvažala ali pa so izvažala le na vzhodnoevropsko tržišče. Tudi v izjavi za vprašanje »Kakšne perspektive ima yu-podjetje, ki je do sedaj delovalo v planskem gospodarstvu?« je bil previden. Rekel je: »Ta raziskava je moja prva izkušnja z Jugoslavijo. Delno sem pa seznanjen s planskim gospodarstvom iz obiskov v drugih socialističnih državah in v Afriki, predvsem v Alžiriji. Prav tako verjetno veste, da je dala Mednarodna banka za obnovo in razvoj že ugodne kredite Poljski. Vsi se zavedamo problemov in težav, ki nastajajo pri prehodu iz planskega v tržno gospodarstvo. Ker se vsi šele učimo, bi bilo težko reči, da je kdo ekspert na tem področju, vsi smo torej študentje.«

Obisk g. WOODRUFFA za Novoles ni neposrednega pomena, saj gre šele za predhodne raziskave o možnostih vlaganja mednarodne banke, posredno pa nam lahko koristi, saj bomo po tej poti znani potencialnim investitorjem.

A. Štrbenc

ODMEVI – ARGUMENTI – ODMEVI

Kadar demokracija zaživi – in to se je pri nas končno le zgodilo – pride »vse sorte na dan«, tudi take stvari, ki bi jih nekoč še v sanjah ne pričakovali. Gotovo je to pravilno, koristno in naravno. Zavedati pa se moramo, da je človek po naravi svobodno bitje, ki ima svoje nedotakljivo dostojanstvo – svojo integriteto. Tega človekovega dostojanstva nima pravice krniti niti demokracija – vse demokracije, če to so, tega ne počno.

V vsaki pravi demokraciji veljajo nepisana pravila, do kje se lahko posameznik spusti, da ne rani človekove integritete. Zakaj tak uvod? Najbrž je kar primeren k članku »Referendum razkril vso resnico«, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu, dne 15. 3. 1990. V tem članku podpisani avtor v svojstvenem slogu opisuje stanje v NOVOLESU in hladnokrvno pripiše vzroke za v članku opisane težave vodstvu NOVOLESA, predvsem glavnemu direktorju. Ker gre – glede tega smo si najbrž vsi edini – za zelo pomembne zadeve, ki se še kako tičejo vseh nas v NOVOLESU, smo dolžni temeljiteje osvetliti navedene trditve. Članek je namreč sprožil vrsto ugibanj, vprašanj in razburjenja tako v NOVOLESU kot tudi izven, še posebej pri naših poslovnih partnerjih. V ta namen postavljamo generalnemu direktorju tov. Viliju PAVLIČU naslednja vprašanja, ki naj služijo kot odgovor na postavljene trditve v članku:

Ali je res, da se je »NOVOLESOVA BARKA« začela potapljati od trenutka, ko ste vi prevzeli njeno krmilo?

To predpostavko kategorično zavračam. Problemi v NOVOLESU so se pričeli že takrat, ko smo imeli na izvoznem delu (TOZD-i FINALE) izjemno dobre rezultate – vendar večji del zahvaljujoč močnemu dolarju (cca 3 DEM za 1 USD) in izjemno visokim »štucungam« za prodane devize, ki so znašale tudi do 150 %. Da je temu tako, pričajo takratni obračuni (1983–1986), iz katerih je evidentno, da je bilo tekoče poslovanje posameznih takratnih izvoznih TOZD komaj na pozitivni nuli ali celo v izgubi, da pa so bili izredni dohodki iz tečajnih razlik in štucung tako visoki, da so v celoti zabrisali slabo produktivnost, organiziranost in tekočo kalkulacijo.

V času takega »blagostanja« je bilo opuščeno vrsto organizacijskih metod, predvsem pa so se močno razbohotili investicijski apetiti. Na žalost se je investiralo v letih 1982 do 1986 cca 8 mio dolarjev predvsem v tiste dele NOVOLESA, ki danes nosijo izgubo. Takratni elaborati so kazali visoko uspešne prognoze – in pod temi elaborati so podpisani konkretni strokovnjaki iz NOVOLESA. Tako smo ostali brez lastnih obratnih sredstev in z izpeljanimi investicijami, ki v spremenjenih pogojih ne potrjujejo tiste uspešnosti, ki je bila v elaboratih načrtovana.

Vodenje NOVOLESA sem prevzel proti svoji volji ob odhodu mojega predhodnika in to na prigovarjanje vrste starih Novolesovcev, ki jim ni preostalo drugega, da po propadli kadrovske kuhinji in neuspelem razpisu, prosijo mene, da prevzamem vodenje DO NOVOLES kot vršilec dolžnosti. To je bilo v februarju 1987.

Zaradi padca vrednosti ameriškega dolarja na 1,8 DEM je NOVOLES že v letu 1986 prigospodaril 7,5 milijona dolarjev izgube, ki sem jo kot dediščino sprejel. V naslednjih letih se je izguba tekoče letno zmanjševala ob istočasno vse bolj zaostrenih ekonomsko političnih pogojih. (1987 – 4,3 mio dolarjev, 1988 – 3,6 mio dolarjev, 1989 – 2,9 mio dolarjev). Te izgube so nas močno izčrpale, ob tem pa nobeno leto v večjem delu NOVOLESA, še posebej pa v FINALI s planom zadnjih ciljev, nismo dosegli.

Pripisovanje krivde izključno 2 najbolj izpostavljenim vodilnim delavcem za celotno stanje v NOVOLESU ocenjujem kot grobo in zlonamerno ali pa to dokazuje, da avtor pamfleta ne doumeva celotnega spleta ekonomsko gospodarskih dogajanj v NOVOLESU in v širši družbi. Pisec daje vtis, kot da je ožje vodstvo z menoj na čelu ves čas indolentno opazovalo potapljanje NOVOLESA in ob tem ukrepalo kvečjemu v negativnem smislu. Vrsta argumentov in dokumentov jasno kaže, kje je prihajalo do odstopanj od dogovorjenih ciljev, zato se o odgovornosti in njeni alokaciji lahko pogovarjamo samo na osnovi argumentov, ki so vidni iz planov, analiz, poročil, vrste naloženih ukrepov, ki se niso izvajali in podobno.

Ali je res, da ste se kot mandator pri sestavi ožjega vodstva NOVOLESA posluževali metod, po katerih ste izbirali le tiste, ki so

bili vaši somišljeniki in da ste »sistematično odstranjevali vse tiste, ki so drugače mislili in bi vam bili lahko nevarni«?

Vsak mandatar oblikuje vodstvo, s katerim lahko timsko dela. To ne pomeni, da zato prevladujejo familijarni odnosi, ampak gre predvsem za to, da je vodilni tim med seboj iskren, da skozi konfrontacijo mnenj doseže poenotenje v posameznih odločitvah in zagotovi potem dosledno izvajanje. V vsaki sredini, ki je potrebna močnih sprememb pa so kadrovske premike neizbežni. Osebo pa smatram, da sem bil v posameznih primerih preveč human in, da se tak pristop vedno maščuje in izkaže kot napaka.

Kako je s sposobnostmi vodstva DO, ki jim avtor oporeka strokovnost – vsaj iz konteksta se da to razbrati?

Če ima avtor v mislih ožje vodstvo DO, t.j. člane kolegija smatram, da ima večji del le-teh solidne strokovne sposobnosti, saj se je večina le-teh v preteklosti potrjevala na svojih takratnih delovnih mestih. Prav gotovo pa idealen in brez napak ni nihče.

Če pa imam pred očmi vodstvo NOVOLESA v širšem smislu – od obratovodij do mojstrov in drugih struktur pa moram povedati, da v vsej tej sferi tudi manjka znanja in pripravljenosti za sprejemanje modernih metod poslovanja in upravljanja procesov. O tem nedvomno pričajo izdelani testi sposobnosti in znanja posameznih struktur v NOVOLESU – rezultati le-teh pa so zelo zaskrbljujoči. Ta ista ugotovitev pa velja tudi za precejšen del DSSS.

Sicer pa lahko številke potrdijo, da smo kadrovske strukture v času mojega mandata v NOVOLESU krepko popravili.

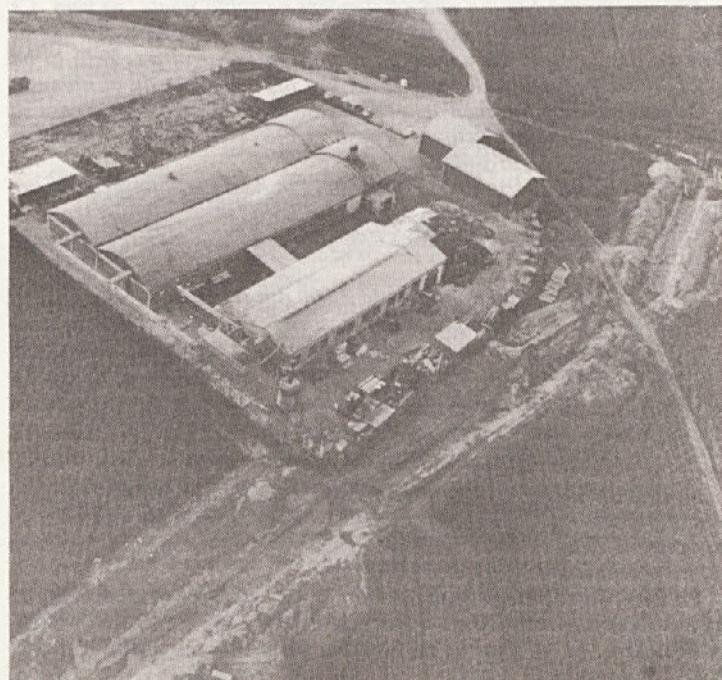
S tem ne trdim, da smo v tem povečanju uspeli pridobiti najboljše, prav gotovo pa ne najslabših kadrov.

Stopnja izobr.	1986	1987	1988	1989
– V. – srednje	343	349	350	342
– VI. – višja	59	66	81	86
– VII. – visoka	57	58	72	80

Ob tem pa sem prepričan, da vsi ti kadri niso optimalno izrabljeni – včeraj sem med drugim izvedel, da v enem od naših finalnih obratov lesni tehnik sklada deske – če je to res, je vsak komentar nepotreben. Očitno bo poteklo še mnogo časa, da bomo odnos do znanja spremenili – lahko pa se zgodi, da tega nekateri ne bodo dočakali.

Podoben odnos do znanja in strokovnega izpopolnjevanja pa kaže tudi obisk na strokovnih seminarjih, ki jih organiziramo v NOVOLESU za posamezne strokovne kroge.

O sanaciji v TDP (sedaj OBRAT STOLI) in reorganizaciji DO, smo sicer že obširno pisali v oktobrski številki 10. nešega glasila v preteklem letu, vendar, ker avtor pogreva te zadeve, ne bi bilo odveč, če se na kratko dotaknemo tudi teh avtorjevih trditev.

V času, ko je vodil TDP tov. Završek, je bil TDP po produktivnosti na delavca najbolj uspešen. Na žalost pa uspeh sanacije ne more biti rezultat samo enega človeka, ampak pristnega sodelovanja celotne vodstvene ekipe in ostalega kolektiva.

Predhodnik tov. Završka in njegov naslednik sta dosegla bistveno slabše rezultate na zaposlenega v obratu TDP. O tem se lahko vsakdo prepriča iz konkretnih podatkov v APS.

Gotovo je, da spremembe sanacijske vodstvene garniture na TOZD-u FINALA, kjer je prišlo »s pomočjo občinskih struktur do brezobzirne odstranitve začasnega vodstva FINALE« kot trdi avtor, še vedno niso pozabljene in tudi ne razčiščene. Za vse nas bi bilo koristno, da zvmemo pravo resnico o tem in še posebej o vlogi »občinskih struktur«.

V zvezi z izpeljavo ukrepa družbenega varstva v TOZD FINALA se pisec kratkoma spreneveda in zavaja javnost.

Lani, po izrednih ukrepih (10 delovnih sobot) v II. kvartalu, so se rezultati v FINALI pričeli rapidno slabšati v vseh pogledih. Dosežen ni bil plan realizacije, močno so bili prekoračeni stroški (DIS in FIS). Zaostriili so se pogoji pri izplačevanju OD. Uravnilovke na nivoju kolektiva NOVOLESA, ne glede na uspešnost posameznih TOZD, ni bilo enostavno več možno zdržati. Izgube so začele ponovno skokovito naraščati.

Po temeljitih analizah in presojah, pri katerih je sodeloval tudi takratni direktor TOZD FINALA (avgust, september 1989) smo na kolegiju prišli do zaključka, da je potrebno vzpostaviti ukrepe družbenega varstva v TOZD FINALA – s ciljem, zaostriiti odgovornost, pridobiti nove kadre izven NOVOLESA in neposredno vključiti družbenopolitično skupnost v razreševanje vse težjih razmer v FINALI. S predlogom uvedbe družbenega varstva se je na kolegiju strinjal tudi takratni direktor TOZD FINALE. S kolegija je šla pobuda na sindikalno konferenco DO NOVOLES, na DS DO NOVOLES in DS TOZD FINALA. Vsi ti organi so predlog sprejeli in ga iz NOVOLESA posredovali Izvršnemu svetu občine Novo mesto in ta naprej na Skupščino občino Novo mesto.

Takratnemu direktorju tov. SIMONČIČU je bilo ponudeno sodelovanje v ekipi – ZKPO, kar je v prvi fazi tudi sprejel, nato pa svojo odločitev tik pred imenovanjem umaknil, brez da bi svojo odločitev obrazložil. Ob tem moram povedati, da je takratni direktor TOZD FINALA že junija 1989 zahteval razrešitev, česar pa nisem sprejel.

Nekorektno je, da se občinskim strukturam pripisuje, da so se vmešavale v Novolesove notranje zadeve. Organi občine Novo mesto so izpeljali ukrep družbenega varstva na zahtevo legitimnih organov DO NOVOLES.

Kako je z vašim premoženjem in premoženjem vaših pomočnikov? Avtor vam očita, da ste »Novolesove fabrike spravili na beraško palico, sami pa odpirate zasebna podjetja in živite na veliki nogi«?

O premoženju mojih pomočnikov ne morem soditi, ker ga ne poznam. O svojem premoženju pa lahko mirno zatrdim, da je povprečno, če se primerjam s podobnimi vodilnimi ljudmi iz gospodarstva v tem prostoru. Sicer pa lahko pristojni organi kadarkoli to preverijo na sodišču oz. občini, kjer je vse, kar imam, evidentirano. Kar se premoženja tiče, imam po 22 letih dela popolnoma mirno vest.

Kaj si pisec predstavlja pod »življenjem na veliki nogi«, ne vem. Če ima v mislih poslovna potovanja, kosila ipd. ter povprečno 10–12 ur dela na dan, potem teh naklepanj ne mislim komentirati. Zelo bi bil vesel, če bi moj delavnik trajal 8 ur, kot pri drugih in da bi namesto sestankov in potovanja izven delovnega časa našel še kaj prostega časa za sebe. Evidenca mojega delovnega časa za 1989 kaže, da sem imel neizkoriščenih preko 60 prostih dni.

Sicer pa imam 23 let delovne dobe na raznih vodilnih funkcijah, moj sin pa od 1981 prejema družinsko pokojnino po moji pokojni ženi.

Skupaj s sinom sva v decembru 1989 priglasila ustanovitev zasebnega podjetja.

Vplačani ustanovni kapital znaša 2.000 din (iz 1990). Dejavnost, ki je priglašena: projektiranje, nadzor in storitve v prometu blaga in storitev. Firma še ni registrirana in tudi, ko bo, ne bo delovala, dokler bom kjerkoli v kakršnemkoli delovnem razmerju v družbenem podjetju. To trditev je možno preveriti kadarkoli na SDK, kjer je žiro račun firme v ustanavljanju. Takih podjetij je bilo samo v Novem mestu konec lanskega leta priglašeni preko 300.

Splošni službi pa sem že pred časom naložil, naj pripravi predlog pravil o poslovanju zasebnih podjetij, katerih lastniki ali solastniki so posamezni delavci NOVOLESA, glede na to, da gre za masoven pojav ustanavljanja zasebnih podjetij.

Po izidu omenjenega članka se je v torek (20. 3.) kot blisk razširila »Čaušeska« obravnava »preverjena vest«, da ste skušali pobegniti v ZDA, pa so vam to na letališču preprečili varnostni organi?! Kako je s tem?

Novo mesto in Straža ponovno dokazujeta, da sta željna atrakcij. V današnjih težkih časih je nezadovoljnemu delavstvu najlažje vreči kost o domnevem krivcu za vse težave v podjetju in družbi. Vse »dobro informirane« raznašalce umazanih laži o mojih podjetjih v Ameriki, o tem, da sem pobegnil v ZDA, pa o tem, da so me na Brniku na begu v ZDA aretirali, lahko demantiram s tem, da sem ves čas do nekorektnega pisanja v DOLENJSKEM LISTU, normalno hodil na delo v NOVOLES – ob tem pa vse težje opravljal svoje dnevne naloge – saj je ime NOVOLESA s tem člankom še dodatno potonilo v očeh javnosti, mene osebno pa diskreditiralo kot legitimnega predstavnika NOVOLESA.

Tudi vsled tega bodo morali organi NOVOLESA takoj postaviti kadrovske zamenjave, da bi se pri poslovnih partnerjih ponovno vzpostavilo vsaj minimalno zaupanje v NOVOLES.

S tem je moj komentar na članek v DOLENJSKEM LISTU za javnost dokončen in ne mislim prati umazanega perila pred atrakcij željno dolensko javnostjo. Čutim dolžnost, da na pisanje tov. Majstra dam odgovor le kolektivu NOVOLESA, kjer sem pustil preko 20 let svojega dela, ki sem ga vedno skušal opravljati pošteno in po svojih najboljših močeh.

Že sam pristop v pisanju tov. MAJSTRA je nesprejemljiv, saj izhaja iz predpostavk, kot, da je v širšem in ožjem družbenem in gospodarskem okolju vse normalno, da ni nikjer sledu krize – le v NOVOLESU se vse podira in zato je kriv le generalni direktor in njegovi najožji sodelavci. Vse to kaže, da se v pisanju mešajo osebni nepravilni računi in nepriznavanje krute krizne realnosti v kateri živimo tako v okviru Slovenije kot Jugoslavije.

Kolektivu priporočam, da po mojem odhodu, z novim vodstvom poskrbi, da se bosta ime in ugled Novolesa ponovno dvignila, ker je to predpogoj za za nujne podpore zunanjih institucij.

Pisanje tov. MAJSTRA v DOLENJSKEM LISTU je prav gotovo naredilo več škode NOVOLESU kot pa v članku imenovanim. To trditev lahko potrjuje vsi tisti delavci, ki so v zadnjih dneh na robu človeške vzdržljivosti zagotavljali sredstva za deblokado in izplačilo osebnih dohodkov.

Pripravil: A. Šterbenc

Izid referenduma

Dne 26. 2. 1990 smo na referendumu glasovali o bodoči organiziranosti Novolesa. Izid glasovanja je sledeč:

1. V TOZD PPL je bilo vpisanih 809 volilcev, od tega jih je glasovalo 743 = 91,8 %.

a) Za sprejem samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju

ZA	PROTI	NEVELJAVNE	%
384	343	16	47,5

b) Za sprejem statuta družbenega podjetja »NOVOLES«

ZA	PROTI	NEVELJAVNE	%
390	336	17	48,2

2. V TOZD FPL je bilo vpisanih 1035 volilcev, od tega jih je glasovalo 939 = 90,7 %.

a) Za sprejem samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju

ZA	PROTI	NEVELJAVNE	%
516	409	14	49,8

b) Za sprejem statuta družbenega podjetja »NOVOLES«

ZA	PROTI	NEVELJAVNE	%
508	416	15	49,1

3. V TOZD SIGMAT je bilo vpisanih 142 volilcev, od tega jih je glasovalo 130 = 91,5 %

a) Za sprejem samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju

ZA	PROTI	NEVELJAVNE	%
73	56	1	51,4

b) Za sprejem statuta družbenega podjetja

ZA	PROTI	NEVELJAVNE	%
55	75	/	38,7

4. V TOZD TKO je bilo vpisanih 218 volilcev, od tega jih je glasovalo 205 = 94 %

a) Za sprejem samoupravnega sporazuma o spremembah v organiziranju

ZA	PROTI	NEVELJAVNE	%
24	174	7	11,0

b) Za sprejem statuta družbenega podjetja

ZA	PROTI	NEVELJAVNE	%
20	184	1	9,2

5. **V DSSS** je bilo vpisanih 424 volilcev, od tega jih je glasovalo 368 = 86,8 %.

a) Za sprejem statuta družbenega podjetja

ZA	PROTI	NEVELJAVNE	%
272	91	5	64,2

6. **V NOVOLESU** je bilo vpisanih 2628 volilcev, od tega jih je glasovalo 2385 = 90,8 %.

a) Za sprejem statuta družbenega podjetja

ZA	PROTI	NEVELJAVNE	%
1245	1102	38	47,4

Glede na to, da je bil na nekaterih tozdih izid referenduma negativen, je delavski svet DO na izredni seji, dne 3. 3. 1990, sprejel naslednje sklepe v zvezi z reorganizacijo:

1. DS DO ugotavlja, da so se vsi TOZD-i in DSSS odločili za ponovitev referenduma.
2. Vse pripombe in stališča, podana iz TOZD se proučijo in ustrezno razrešijo pred razpisom referenduma.
3. Izdela se analiza vzrokov, ki so prispevali k neuspelemu referendumu, na podlagi analize bodo izpeljane aktivnosti.

Kadrovske vesti za mesec februar 1990

TOZD PPL

Obrat TVP:

Prišli: FINK Franc – iz JLA
odšli: GOLOB Ivan – upokojitev

Obrat ŽAGA STRAŽA:

– prišli: ŽURA Matej – iz JLA, KASTELIC Jože – iz JLA
– odšli: DAVIDOVIČ Ivan, JURŠIČ Jože, KOKALOVIČ Šimo – sporazumno

Obrat TPI:

– odšli: OBERSTAR Darinka – upokojitev

Obrat TES:

– odšli: JURIŠIČ Srečko – JLA

SD PPL:

– prišli: MEDLE Alojz

TOZD	Stanje dne 31. 1. 1990			Stanje dne 28. 2. 1990		
	M	Ž	SKUPAJ	M	Ž	SKUPAJ
TVP	115	150	265	115	150	265
ŽAGA	246	89	335	245	89	334
TPI	58	22	80	58	21	79
TES	108	8	116	107	8	115
SD PPL	11	1	12	12	1	13
SKUPAJ	538	270	808	537	269	806
BOR	69	48	117	70	48	118
IGK	55	41	96	55	41	96
TDP	95	98	193	98	98	196
TSP	128	127	255	129	126	255
TPP	70	40	110	69	39	108
LIPA	92	32	124	90	32	122
TGD	54	51	105	53	51	104
SALON	12	3	15	12	3	15
SD FPL	16	3	19	16	3	19
SKUPAJ	591	443	1034	592	441	1033
SIGMAT	104	38	142	104	38	142
TAP	81	60	141	82	60	142
TKO	157	64	221	155	64	219
DSSS	225	206	431	222	206	428
SKUPAJ	567	368	935	563	368	931
	1696	1081	2777	1692	1078	2770

TOZD FPL:

Obrat BOR KRŠKO:

– prišli: ZORKO Jože

Obrat TDP:

– prišli: DRENİK Janez, LAZIĆ Tomislav, MILOTIĆ Duško – iz JLA

Obrat TSP:

– prišli: PUCELJ Franc – iz JLA, ŠPORAR Jože – iz DSSS
– odšli: ERPE Fanika, URŠIČ Jože – sporazumno

OBRAT LIPA KOSTANJEVICA:

– prišli: JUREČIČ Jože – iz JLA
– odšli: HOSTA Peter, BRIŠAR Anton – upokojitev, KERIN Franc – sporazumno

OBRAT TG DVOR:

– prišli: TRAVNIK Marko – iz JLA
– odšli: KASTELIC Boštjan, ZORAN Leopold – delo za določen čas

OBRAT TPP Novo mesto:

– odšli: ERLAH Ivan – sporazumno

TOZD TAP TREBNJE:

prišli: JOŽEF Franček

TOZD TKO METLIKA:

– odšli: PAPIČ Janez – sporazumno, MULER Andrej – sporazumno

DSSS:

– odšli: MRVIČ Anton – upokojitev, MEDLE Alojz – SD PPL, ŠPORAR Jože – iz TSP

ZADEVA: Obvestilo o zavrženju ovadbe zoper Vidmar Slavka zaradi kaznivga dejanja nevestnega gospodarjenja

Dne 5. 3. 1990 smo prejeli sklep temeljnega javnega tožilstva iz Novega mesta opr. št. KZ 124/87 F/M z dne 1. 3. 1990, s katerim je zavrgel ovadbo zveznega deviznega inšpektorata Novi Sad zoper Vidmarja Slavka, s katero mu je le-ta očitil kaznivo dejanje nevestnega gospodarjenja po čl. 127/II in I. KZ SRS.

Zvezni devizni inšpektor je v svoji ovadbi očitil, da je tov. Vidmar storil kaznivo dejanje po navedenih členih KZ SRS s tem, da je v letih 1983 do 1986 kot direktor nabave v TOZD BLP dovolil uvoz surovin – hlodi ocume preko domačih uvoznih organizacij in tujih posrednikov firm, čeprav bi bil neposreden uvoz od proizvajalca v Afriki cenejši.

Šlo naj bi tudi zato, da smo plačevali kvalitetnejšo surovino kot je dejansko bila.

V preiskovalnem postopku je bilo ugotovljeno, da zbrani podatki in dokazi podpirajo zagovor obdolženca in da ni dokazov, da bi obdolženec storil očitano mu kaznivo dejanje.

Glede na to, da je bilo v začetku leta 1987 veliko »govoric« po Novolesu o tej zadevi, je kolegij generalnega direktorja na svoji seji dne 13. 3. 1990 sklenil, da se delavce Novolesa obvesti o tej zadevi preko glasila Novoles. Istočasno obveščamo delavce tudi o tem, da je to zadevo obravnavalo častno razsodišče pri gospodarski zbornici Jugoslavije in nas tudi oprostilo v tej zadevi.

M. G.

Prenos nekaterih nalog DSSS pod pristojnost TOZD

V skladu s sklepi delavskega sveta DO NOVOLES z dne 3. 3. 1990 in kolegija generalnega direktorja z dne 5. 3. 1990 se prenesejo nekatera opravila, ki so se opravljalna v DSSS v pristojnost TOZD.

Tako bo pod pristojnost posameznih TOZD spadalo:

- razvoj izdelkov in nekatere naloge razvojnega marketinga
- področje nabave in prodaje
- operativna kontrola kakovosti
- organizacija in standardizacija

Navedene spremembe pomenijo tudi premestitev delavcev DSSS, ki opravljajo ta dela in naloge v posamezno TOZD.

PREMESTITEV DELAVCEV DSSS NA TOZD

Št.	Iz sektorja DSSS v TOZD	RRC	TZT	XSD	OSI	VODSTVO DO	SKUPAJ
1.	PPL	1	10	9	-	-	20
2.	FPL	28	15	21	4	1	69
3.	TKO	8	12	2	-	-	22
4.	SIOMAT	-	-	3	-	-	3
5.	SKUPAJ	37	37	35	4	1	114

Navedene spremembe pomenijo le korak k bodoči organiziranosti NOVOLESA.

V. F.

Generalna kolektivna pogodba

- osnutek že objavljen v Sindikalnem poročevalcu

Temeljno orodje sindikalnega boja za kolektivne pravice zaposlenih in za varstvo minimalnih pravic slehernega delavca so kolektivne pogodbe. Sistem kolektivnih pogodb bo za nastajajoči trg delovne sile nadomestil dosedanj sistem dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja.

V Sindikalnem poročevalcu z dne 16. 3. 1990 je bil objavljen **delovni osnutek** generalne kolektivne pogodbe.

Delovni osnutek kolektivne pogodbe je v dveh delih:

1. del - pravice iz delovnega razmerja
2. del - osebni dohodki, nadomestila, stroški

Podpisnika kolektivne pogodbe sta gospodarska zbornica Slovenije in Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, velja pa za organizacije in delodajalce, ki so člani GZS ter za vse pri njih zaposlene delavce. Velja tudi za poslovodne delavce, v kolikor niso posamezne določbe kolektivne pogodbe izključene z individualno pogodbo o zaposlitvi.

Veljavnost pogodbe je časovno omejena (od 1. 7. 90 do 30. 6. 93, za OD do 30. 6. 91). Pogodbo je možno podaljšati, spremeniti, odstopiti od nje.

Za **reševanje sporov** med strankama kolektivne pogodbe se usnovi komisija za pomirjevanje. Če njeno delo ni uspešno, se reševanje spora poveri arbitražnemu svetu.

Dela so po osnutku kolektivne pogodbe razvrščena v 10 temeljnih skupin

- 1 - enostavno, rutinsko delo
- 2 - manj zahtevna dela
- 3 - srednje zahtevna dela
- 4 - zahtevnejša, raznolika dela, ki zahtevajo posvetovanje
- 5 - zahtevnejša dela z lastno iniciativo
- 6/1 - samostojna kreativna dela
- 6/2 - samostojna kreativna dela z ustreznim dodatnim programom izobraževanja
- 7/1 - zelo zahtevna dela

7/2 - zelo zahtevna dela z ustrežno specializacijo

8 - najbolj zahtevna dela

Delavski svet oz. drug organ določen v statutu sprejme sklep o potrebi po sklenitvi delovnega razmerja, isti organ tudi odloči o izbiri delavca izmed prijavljenih kandidatov, ki so se javili na **objavo delovnega mesta**.

Kolektivna pogodba predvideva tudi **poskusno delo**. Dolžina tega se določi s pogodbo o zaposlitvi. Maksimalna dolžina poskusnega dela je od 2 do 6 mesecev, odvisno od tega, v katero skupino spadajo posamezna dela.

Poslovodni organ lahko prične postopek **ugotavljanja znanja in zmožnosti**. Spremljanje delavca pri takem ugotavljanju je potrebno najmanj 3 mesece.

Delavec je lahko **začasno razporejen** na dela, ki ne ustrezajo njegovi izobrazbi, znanju in zmožnostim in sicer v primeru posebnih okoliščin (okvara strojev, nadomeščanje nenadno odsotnega sodelavca...). V tem času ima pravico do OD v višini kot ga prejema na svojem delovnem mestu oz. OD, ki je zanj ugodnejši.

V kolektivni pogodbi je predviden **delovni čas** do 40 ur na teden. Letni **dopust** naj bi bil najmanj 20 delovnih dni, pri obračunu se upošteva 5-dnevni delovni teden. Delavec ima pravico do odsotnosti z dela z nadomestilom OD do 7 dni v letu. Brez nadomestila OD je lahko delavec odsoten v nekaterih primerih predvidenih s kolektivno pogodbo, seveda ob soglasju poslovodnega delavca.

Nočno delo žensk je zelo omejeno.

O **disciplinski odgovornosti** delavca odloča disciplinski organ, o zahtevi za varstvo pravic pa delavski svet.

Presežke delavcev ugotavlja ustrezen organ po predpisanih kriterijih. Med presežke delavcev ne morejo biti uvrščeni:

- delavci, mlajši od 18 let,
- delavci z manj kot letom dni delovne dobe,
- pripravniki v času pripravniške dobe,
- invalidi ter delavci z ugotovljenimi poklicnimi boleznimi, ki so posledica dela v organizaciji oz. pri delodajalcu,
- delavke v času nosečnosti, med porodniškim dopustom in dopustom za nego in varstvo otroka ter mater z otroki do dveh let starosti,
- delavca na strokovnem izpopolnjevanju.

Pred začetkom postopka ugotavljanja presežkov je potrebno sprejeti program razreševanja presežnih delavcev.

V Osnutku kolektivne pogodbe je precizirano tudi **delovanje sindikata**. Le-tega ni možno omejiti z odločitvami organov podjetja. Strokovne službe morajo sindikatu zagotavljati podatke o vseh pomembnejših zadevah ter ga vabiti na seje organov podjetja.

Sindikati v podjetju deluje preko sindikalnega zaupnika oz. drugega sindikalnega predstavnika. Zaupnika v času trajanja njegove funkcije in še dve leti po njenem preteku ni mogoče brez soglasja sindikata zaradi sindikalnega delovanja

- prerazporediti
- uvrstiti med presežke
- znižati mu osnovni OD
- začeti proti njemu disciplinski ali odškodninski postopek
- ga kako drugače postaviti v manj ugoden oz. podrejen položaj.

Drugi del kolektivne pogodbe ureja **osebne dohodke, dodatke, nadomestila in stroške**.

Osebni dohodki po določenih kolektivnih pogodb so javni, medtem ko dejanska izplačila OD delavcem niso javna.

Osnovni OD je določen v razmerju z zahtevnostjo skupine, v katero posamezen delavec spada in se določi najmanj v višini minimalnega standarda v republiki.

Pri razvrščanju delavcev se poleg poklicne skupine upoštevajo tudi napori in pogoji dela (nočno delo, dežurstvo,...), ki se obračunajo v obliki dodatka za posebne pogoje dela. Ti dodatki se obračunavajo in izplačujejo le za čas, ko je delavec delal v pogojih, zaradi katerih mu dodatek pripada.

Osebni dohodek je odvisen tudi od delovne uspešnosti (ki se meri oz. ocenjuje).

Poleg tega pa se v izkazanem dobičku podjetja izloča del sredstev za OD, ki je sorazmeren deležu osnovnih osebnih dohodkov v vsoti stroškov poslovanja.

Delavcu pripada nadomestilo OD v primerih:

- praznika (državnega, republiškega)
- letnega dopusta
- odsotnosti z dela po kolektivni pogodbi
- izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja v skladu s potrebami podjetja
- odsotnosti z dela do 7 dni v skladu s kolektivno pogodbo

V primeru bolezni pripada delavcu nadomestilo v višini 90 % od osnove, če gre za nezmožnost za delo oz. nego družinskega člana.

100 % nadomestilo je predvideno v primeru poklicne bolezni, poškodbe pri delu, porodniškega dopusta, transplantacije živega tkiva ali organov.

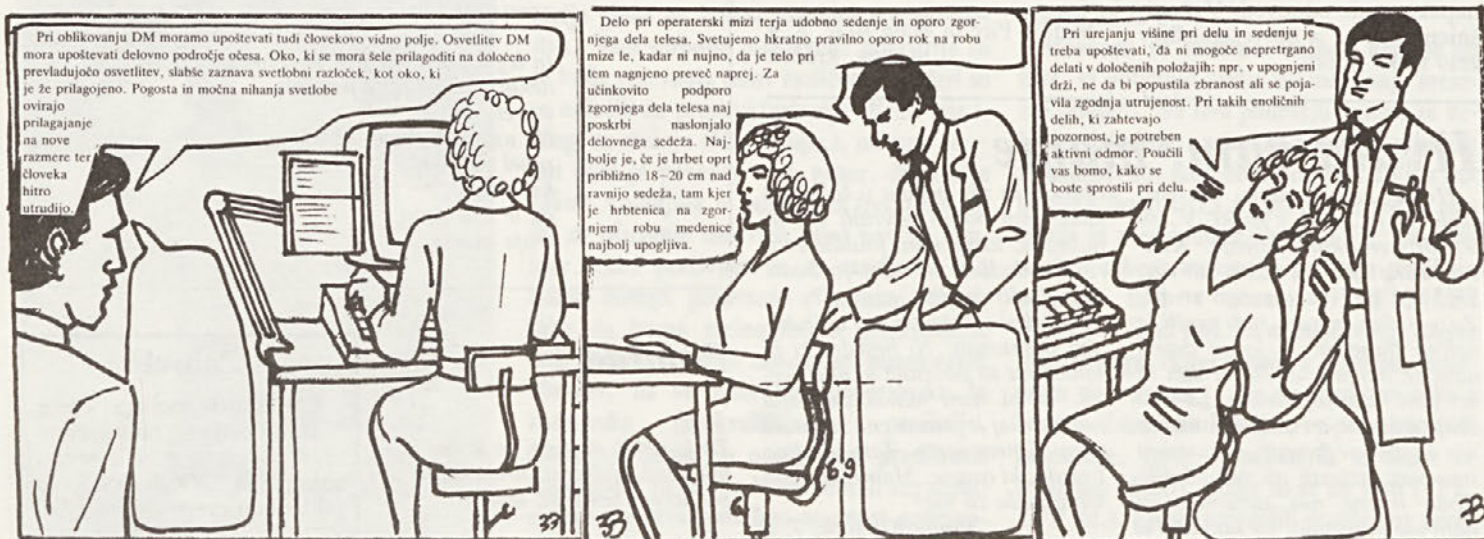
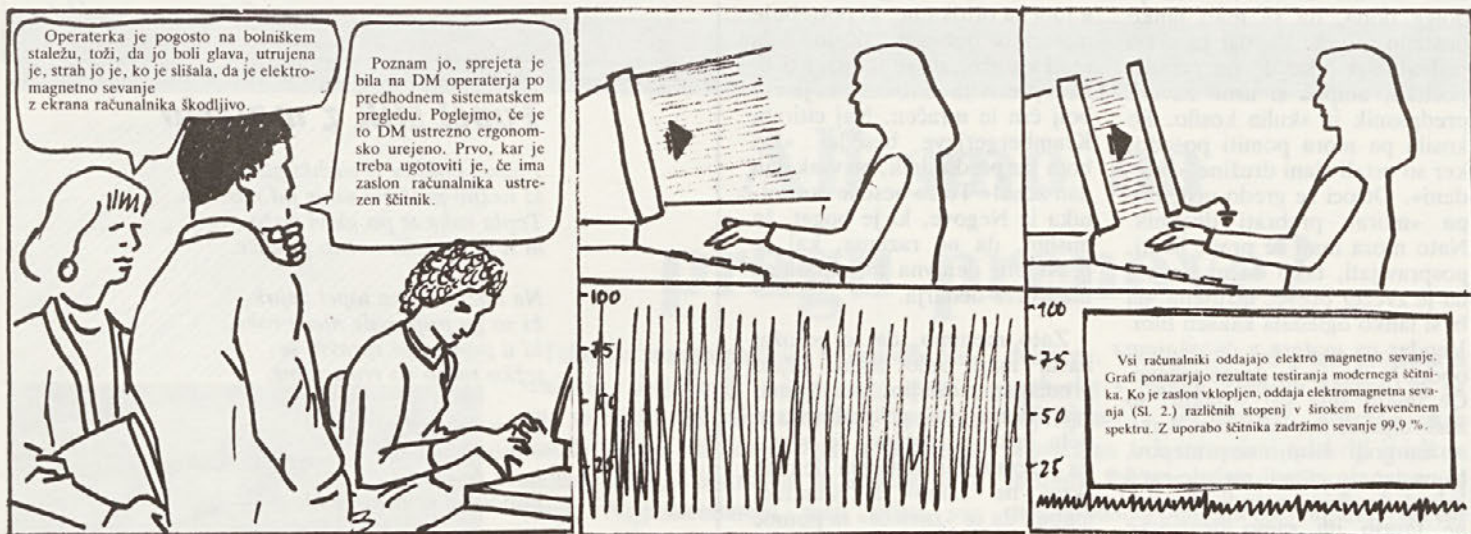
Janja Vrečič, dipl. pravnica

Smiselna ureditev delovnega mesta

Namen smiselne ureditve delovnega mesta je preprečiti nevarnosti za zdravje pri delu in doseči kar najboljše počutje

na DM. Smotrna ureditev DM upošteva: telesne mere delavca, katerim so ustrezno prilagojena tudi delovna sredstva

Riše in piše: Ivan Balog

Položaj matere v današnjem času

Položaj matere v sedanjem času je zelo težak, že skoraj zaskrbljujoč. Poleg gospodinj-skega dela, ki ga opravlja skoraj vsaka mati doma, hodi še v službo. Osemurni delovni čas je dolga doba, da se mati lahko pošteno utruji. Vendar pa si ob prihodu iz službe ne vzame počitka, ampak si urno zaveže predpasnik in skuha kosilo. Po kosilu pa mora pomiti posodo, ker so ostali člani družine »zasedeni«. Otroci se gredo učiti, oče pa »mora« prebrati dnevnik. Nato mora mati še prati, likati, pospravljati, tako da ni čudno, da je zvečer preveč utrujena, da bi si lahko ogledala kakšen film. Vendar pa matere v današnjem obdobju tarejo še druge težave. Če imajo sina pri vojaki, so zaskrbljene, ker ne vedo, kako se mu godi. Bojijo se pretepov, ki nastanejo zaradi mržnje med jugoslovanskimi narodi. Ampak ne tarejo jih samo družinske skrbi, temveč tudi službene. Svoje delo mora opravljati vestno in vzorno, saj jo lahko večja napaka stane odpoved. V današnjem času pa je novo zaposlitev zelo težko dobiti.

Kajti mati zdaj, ko sploh ni mogoče najti službe in gre veliko podjetij v stečaj, nima denarja za svojo osebno potrebo, kaj šele, če je mati samohranilka, ki nima dovolj prostega časa zase, a tudi za otroka ne, ki potrebuje materino ljubezen. Zato dela mati v službi, da se skupaj z družino preživlja vsak dan, ki je vse bolj črn in mračen. Naj citiram Krambergerjeve besede: »Ko bom jaz predsednik, bo vsak dan dan žena!« To so besede dobrotnika iz Negove, ki je bogat. In mislim, da ne razume, kaj se pravi biti delovna in zaposlena mati brez denarja.

Zato menimo, da je položaj naših mam zelo težak. Zato predlagam, da jim pomagamo vsaj doma pri gospodinjstvem delu in da pridobimo še očeta, da odvezemo mamam delo in skrbi ne samo za 8.marec, ampak da se »zavleče« ta pomoč vsaj do konca marca, če ne še dlje. To bo poleg rož gotovo najlepši »dišeči šopek« pomoči.

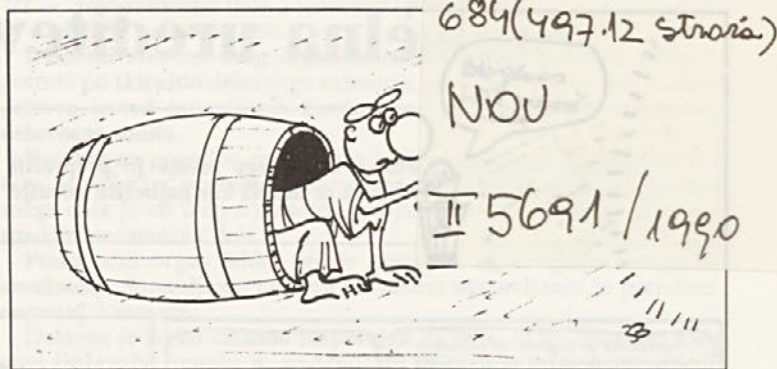
Mateja Pirc in Maja Bele, 8. a
lit.-nov. krožek

Hvala vam, mame

Hvala vam, mame, za vso skrb, ki jo imate z nami. V teh težkih trenutkih življenja. Kakšne težke ure so sedaj za vas. Skrbi in tare vas mnogo stvari. Za vaš dan bi vam radi vrnili le delček ljubezni, ki jo ve dajete nam že dolga leta. Na ta dan bi se vam radi opravičili za vso svojo jezo, ki jo včasih imamo do vas in za vse besede, s katerimi smo vas razjezili ali vas užalili. Toda mame nas razumejo in nam vse odpustijo. Le kolikokrat si mi dala jesti, me umila, me

oblekla in me peljala v šolo! Le kako vam bomo povrnili vso to ljubezen, ki ste nam jo dale že v rosnih mladosti in nam jo boste dajale do pozne starosti? Ne vemo, kako naj vam vso to ljubezen povrnemo. Ni besede, ki bi lahko vse to povrnili in ni človeka, ki bi nam lahko zamenjal mamo. Saj je mama ena sama na vsem širnem svetu. Zato je edina beseda, ki ostane: Mame, iskrena vam hvala za vse!

Vanja Kavšček, 7. a
lit.-nov. krožek

Topel stik z materjo

Zjutraj pokliče te mehki glas,
ki nežno prežene sanje od nas.
Topla roka te po glavi boža
in ti iz postelje nežno pokliče.

Na mizi te čaka topel zajtrk,
ki so ga pripravile njene roke,
ki ti pomagajo spraviti še
težko torbo na tvoje rame.

Ko v šoli sediš,
v mislih si z njo
in se že veseliš
popoldne snidenje z njo.

Ko prideš domov,
mrzel je dom,
ko pride še ona v naš dom,
zaveje toplina.

In legla počasi je noč na zemljo,
nekaj toplega te je pognalo
v svet sanj.
Na ustnicah tvojih obleži
rahel nasmeh,
ker veš,
da te ima rada
tvoja mama.

Mateja Pirc, 8. a

Pomlad

To je nekaj novega, to je čas
mladosti, ljubezni, hrepenenja
po nečem boljšem, lepšem...

Nataša Foršček, 8. b

Zahvala

Ob smrti mojega očeta
Matija Pucelja se zahvaljujem
vsem sodelavcem za izrečeno
sožalje in OOSS DSSS za
podarjeno cvetje.

Sin Peter Pucelj

Cene Moznik v času cvičkarije

Piše in riše: Ivan Balog

